

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **K. M.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 czerwca 2024 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 15 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 149/20

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt II K 68/18

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od skazanego K. M. na rzecz oskarżyciela posiłkowego C. Sp. z o.o. z siedzibą w G. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa sprawowanego przez adwokata przy sporządzeniu odpowiedzi na kasację;**
- 3. obciążyć skazanego K. M. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt II K 68/15:

1. w pkt od I do V rozstrzygnął w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego K. M. ;
2. w pkt VI uniewinnił oskarżonego K. M.1.od zarzutu popełnienia czynów opisanych w pkt 38 i pkt 48 aktu oskarżenia, tj. dwóch przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;
3. w pkt VII uznał oskarżonego K. M.1.za winnego popełnienia czynów zarzuconych mu w pkt 1 i 2 aktu oskarżenia z tym ustaleniem, że stanowią one ciąg dwóch przestępstw, oraz że dopuścił się ich działając wspólnie i w porozumieniu z oskarżonym K. M. , tj. występków z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co – przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. – na podstawie art. 294 § 1 k.k., wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. w pkt VIII uznał oskarżonego K. M.1.za winnego popełnienia czynów zarzuconych mu w pkt 3 – 37, 39 – 47, 49 – 51 oraz 54 – 55 aktu oskarżenia, z tym ustaleniem, że:
 1. stanowią one ciąg przestępstw;
 2. przypisanych mu czynów dopuścił się działając wspólnie i w porozumieniu z oskarżonym K. M.;
 3. działał on poprzez wprowadzenie pokrzywdzonych w błąd co do możliwości i zamiaru zapłaty w ustalonym terminie;
 4. czynu zarzuconego mu w pkt 11 aktu oskarżenia dopuścił się w okresie od 19 lutego do 18 marca 2016 r., doprowadzając pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 768,30 zł;
 5. szkoda wyrządzona czynem zarzuconym w pkt 9 aktu oskarżenia wyniosła 2 509,38 zł;

6. czynu zarzucanego w pkt 30 aktu oskarżenia dopuścił się w okresie od 4 marca do 28 grudnia 2015 r., doprowadzając pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 976 zł;
7. czynu zarzucanego w pkt 33 aktu oskarżenia dopuścił się w okresie od 5 do 17 sierpnia 2015 r.;
8. czynu zarzucanego w pkt 49 aktu oskarżenia dopuścił się co do kwoty 738 złotych, zaś czynu zarzucanego w pkt 50 aktu oskarżenia dopuścił się co do kwoty 6 882,96 złotych –

tj. występków z art. 286 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co – przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. – na mocy art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

1. w pkt IX na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzył oskarżonemu K. M.1. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
2. w pkt X na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł względem obu oskarżonych obowiązek naprawienia szkody;
3. w pkt XI zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – po rozpoznaniu apelacji obrońców oskarżonych – wyrokiem z dnia 15 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 149/20, zmienił częściowo ww. wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu wobec oskarżonego K. M., zaś względem oskarżonego K. M.1. orzeczenie to utrzymał w mocy, rozstrzygając jednocześnie o kosztach procesu.

Kasację od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wniosła obrońca K. M.1., zaskarżając to orzeczenie, w zakresie dotyczącym tego skazanego, w całości. Obrońca zarzuciła:

1. rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów

zebranych w sprawie, która nie uwzględniała zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, bowiem sąd odwoławczy ograniczył kontrolę instancyjną do zaakceptowania mało przekonujących argumentów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu I instancji i zaniechał wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, a następnie arbitralnie uwzględnił dowody, które przemawiały na niekorzyść skazanego, bez uwzględnienia całokształtu ich wymowy i okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, w szczególności zaś faktu, iż skazany nie działał z zamiarem oszukania pokrzywdzonych, a także nie wiedział o złej sytuacji finansowej spółki U. przede wszystkim z uwagi na swoją długotrwałą absencję w spółce z powodu choroby oraz podział strukturalny obowiązków w zarządzanej spółce, co wykazywane było już w apelacji;

2. rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów zebranych i przeprowadzonych w trakcie postępowania w sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do niewłaściwego uznania przez sąd odwoławczy, iż materiał dowodowy nie pozostawia żadnych wątpliwości, że skazany odgrywał kluczową rolę w działalności spółki U., zarządzał jej działalnością handlową oraz był osobą podejmującą decyzje dotyczące jej działalności, K. M.1.miał pewną wiedzę o bieżącej sytuacji spółki U. i trudnościach finansowych z jakimi borykała się ona od końca 2014 r., a w konsekwencji miał świadomość, że spółka nie jest w stanie terminowo regulować swoich należności, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zebranego w sprawie prowadzi do wniosków odmiennych.

Wskazując na te zarzuty, obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na zaprezentowane przez obrońcę stanowisko, wniósł o oddalenie wniesionej kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego C. Sp. z o. o. z siedzibą w G. złożył odpowiedź na kasację obrońcy skazanego K. M.1., wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja jest oczywiście bezzasadna, co przy braku wystąpienia okoliczności podlegających uwzględnieniu przez Sąd Najwyższy z urzędu, skutkowało jej oddaleniem na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przewidziany w art. 519 k.p.k. nadzwyczajny środek zaskarżenia ma z mocy ustawy ograniczony zakres – służy eliminacji prawomocnych orzeczeń sądów, które ze względu na charakter (doniosłość) wadliwości, jaką są obarczone, nie mogą ostać się w obrocie prawnym. Zarzuty kasacyjne powinny wskazywać na uchybienia określone w art. 439 k.p.k. lub inne, ale przy tym rażące, naruszenie prawa, do jakiego doszło w postępowaniu odwoławczym, co w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu drugiej instancji (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2021 r., IV KK 435/21, LEX nr 3333497). Podkreślić należy, że postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację, nie dokonuje kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2019 r., sygn. akt III KK 247/18).

Podniesione w przedmiotowej kasacji zarzuty rażącego naruszenia zogniskowane zostały na krytyce przeprowadzonej kontroli odwoławczej w zakresie rozpoznania apelacyjnego zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. Stanowisko kasacji w tym zakresie generowało potrzebę podniesienia zarzutu naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. lub art. 457 § 3 k.p.k., co też skarżąca uczyniła w pkt II lit. a i II lit. b *petitum* kasacji. W tym kontekście należy podkreślić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się, że o naruszeniu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym albo gdy kontrola apelacyjna ma charakter iluzoryczny (zob.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2021 r., II KK 175/21, LEX nr 3252337). Podniesienie zarzutu rażącej obrazu art. 433 § 2 k.p.k. może być skuteczne tylko wtedy, gdy sąd drugiej instancji nie rozpozna ich w ogóle bądź też nie odniesie się do poszczególnych zarzutów w uzasadnieniu orzeczenia stosownie do wymagań art. 457 § 3 k.p.k. Dla prawidłowego i skutecznego podniesienia zarzutu kasacyjnego nie wystarczy stwierdzenie, że sąd odwoławczy określonego zarzutu nie rozpoznał (czym naruszył art. 433 § 2 k.p.k.) tudzież nie rozważył go należycie (art. 457 § 3 k.p.k.), ale konieczne jest wykazanie, że przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie zaistniało w rzeczywistości. Skarżący ma obowiązek opisać na czym polega to uchybienie i dlaczego stanowi tak rażące naruszenie przepisów, że można je przyrównywać w swych skutkach do uchybienia rangi bezwzględnej podstawy odwoławczej. Tymczasem w kasacji wniesionej na korzyść K. M.1.obrońca powtórnie – za autorem zwykłego środka zaskarżenia – dążyła do podważenia ocen i ustaleń dokonanych przez sąd pierwszej instancji, w tym ponownej ewaluacji zgromadzonych w sprawie dowodów. Trzeba jednak zauważyć, że sąd odwoławczy, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, szczegółowo rozważył podniesione w tej kwestii zarzuty apelacji obrońcy i przedstawił argumentację przemawiającą za ich bezzasadnością. W tym zakresie – na kanwie zarzutów apelacyjnych – w sposób nad wyraz drobiazgowy dokonał analizy sytuacji finansowej spółki U. w relewantnym dla rozstrzygnięcia sprawy okresie, odniósł się do przywołanych przez obrońcę dokumentów finansowych tej spółki, a także pochylił się nad oceną ustaleń sądu *a quo* w przedmiocie roli K. M.1., jaką odgrywał on w rzeczonej spółce, a także jego wiedzy na temat stacji finansowej firmy oraz oszukańczego zamiaru, który został mu przypisany w wyroku organu *a quo*. Sąd *ad quem* wykazał niezasadność zarzutów apelacyjnych, wprost przy tym odnotowując wybiórcze (a nawet naznaczone manipulacją) podejście obrońcy K. M.1.– autora apelacji – do materiału dowodowego. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozwala stwierdzić, aby w toku przeprowadzonej kontroli odwoławczej doszło do nienależytego rozważenia przez sąd *ad quem* określonego zarzutu zwykłego środka zaskarżenia, bowiem kwestie akcentowane przez obrońcę sąd drugiej instancji poddał ocenie, lecz wyprowadził konkluzje niezgodne z oczekiwaniem strony skarżącej, a taki stan

rzeczy nie stanowi rażącego naruszenia prawa. Podkreślić wypada, że w kwestii obrazy art. 7 k.p.k. istotne jest wykazanie konkretnych uchybień w przedstawionym przez sąd wywodzie argumentacyjnym, natomiast sama prezentacja przez skarżącą własnej oceny dowodów czy interpretacji ustalonych okoliczności, nie jest aktywnością, która może doprowadzić do stwierdzenia rażącego naruszenia prawa. Poza tym zarzut obrazy art. 7 k.p.k. może być podnoszony w postępowaniu kasacyjnym tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy czynił samodzielne ustalenia faktyczne, a taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie, bowiem sąd ten nie stosował bezpośrednio art. 7 k.p.k., a jedynie po przeprowadzeniu – w zakresie wyznaczonym treścią zarzutów apelacyjnych – kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy w odniesieniu do K. M.1.. Sąd drugiej instancji, jak wskazano powyżej, odniósł się do wszystkich zarzutów związanych z postulowanym w apelacji naruszeniem art. 7 k.p.k., stąd również przez pryzmat spełnienia standardu kontroli odwoławczej, który wynika z art. 433 § 2 k.p.k., nie można uznać, aby organ *ad quem* dopuścił się rażącego naruszenia prawa. Znamienne jest to, że autorka kasacji całkowicie pominęła istotę wyводу sądu odwoławczego i nie odnosząc do argumentacji zawartej w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, zdecydowała się wyłącznie na proste przywołanie okoliczności, które – jej zdaniem – miały świadczyć o braku winy skazanego, jednak bez powiązania tych okoliczności z konkretnym zarzutem apelacyjnym, co w kontekście suponowanej obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. jest zabiegiem nieodzownym dla wykazania zasadności zarzutu kasacyjnego. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że podniesienie w kasacji kwestii niepełnego rozpoznania zarzutu apelacyjnego wymaga nadto wykazania, że uchybienie takie – jeżeli faktycznie wystąpiło – miało istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia (art. 523 § 1 k.p.k.), a takiej aktywności we wniesionej kasacji bynajmniej nie podjęto.

Konkludując, skarżąca, pod pozorem zarzutu obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., wprost dążyła do zakwestionowania dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, których prawidłowości – jak wskazano na wstępie tych rozważań – sąd kasacyjny nie jest uprawniony badać. Z tej też racji kasację

obrońcy należało uznać za oczywiście bezzasadną i oddalić na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono zgodnie z art. 636 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek obrońcy o zwolnienie skazanego od zapłaty kosztów sądowych, albowiem nie wykazano bynajmniej jego aktualnej sytuacji rodzinnej, majątkowej i wysokości dochodów. Okoliczność, że skazany pozostaje w izolacji penitencjarnej, nie może automatycznie świadczyć o spełnieniu przesłanek przewidzianych w art. 624 § 1 k.p.k., warunkujących zwolnienie od zapłaty kosztów sądowych.

Odnosząc się do kwestii zasądzenia od skazanego na rzecz oskarżyciela posiłkowego należności tytułem zwrotu kosztów zastępstwa sprawowanego przez adwokata przy sporządzeniu odpowiedzi na kasację, wskazać trzeba, że w myśl art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., do kosztów procesu należą uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika. Nie ulega zaś wątpliwości, że do uzasadnionych wydatków stron należą koszty zastępstwa przez adwokata czy radcę prawnego powstałe w związku ze sporządzeniem odpowiedzi na kasację. W niniejszej sprawie podstawę ustalenia wysokości tych należności stanowią przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2023.1964 t.j. z dnia 2023.09.22 ze zm.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że z uwagi na brak określenia stawki wynagrodzenia za sporządzenie odpowiedzi na kasację – przy uwzględnieniu § 20 ww. rozporządzenia – stosować należy przepis § 11 ust. 4 pkt 2 tego rozporządzenia, określający stawki minimalne przewidziane m.in. dla czynności sporządzenia opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji – a zatem czynności najbardziej zbliżonej do sporządzenia odpowiedzi na kasację (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 22 marca 2021 r., IV KK 574/20, LEX nr 3149735; 29 września 2020 r., IV KK 603/19, LEX nr 3276326).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak postanowieniu.

[J.J.]

[ms]

